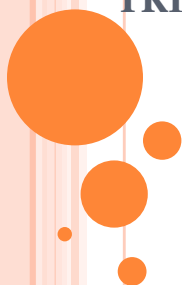

TÌNH HÌNH KHAI THÁC KHOÁNG SẢN TÁC ĐỘNG TỪ KHAI THÁC KHOÁNG SẢN ĐẾN MÔI TRƯỜNG TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG TRỊ

Nguyễn Đăng Ánh
Phó trưởng Ban KTNS - HĐND tỉnh Quảng Trị

NỘI DUNG TRÌNH BÀY:

- ❑ Tổng quan về tình hình khai thác khoáng sản tại Quảng Trị
- ❑ Thuận lợi / khó khăn
- ❑ Một số kết quả ban đầu
- ❑ Kiến nghị và đề xuất.

1. TÌNH HÌNH TỔNG QUAN TẠI QUẢNG TRỊ.

- Tài nguyên khoáng sản tỉnh Quảng Trị tương đối đa dạng về chủng loại nhưng có trữ lượng và chất lượng không cao.
- Theo kết quả điều tra cơ bản địa chất về khoáng sản ở tỷ lệ: 1/50.000
- Có khoảng 220 mỏ, khu mỏ khoáng sản và điểm quặng thuộc các loại khoáng sản kim loại, khoáng chất công nghiệp, vật liệu xây dựng và nước khoáng, nước nóng.

CHUNG LOẠI KHOÁNG SẢN VÀ VỊ TRÍ PHÂN BỐ KHOÁNG SẢN TẬP TRUNG MỘT SỐ ĐỊA PHƯƠNG NHƯ SAU:

- Khoáng sản vàng, tập trung chủ yếu ở Đakrông, Hướng Hóa, Vĩnh Linh, ngoài ra khoáng sản vàng sa khoáng phân bố khá rộng rãi trên các lưu vực sông Đakrông, sông Rào Thanh, sông Sê Păng Hiêng, sông Sê Pôn có quy mô rất nhỏ;
- Khoáng sản titan, phân bố trong các dải cát dọc bờ biển tỉnh Quảng Trị từ Vĩnh Linh đến Hải Lăng dưới dạng sa khoáng;
- Khoáng sản đồng, phát hiện một điểm quặng ở Tà Rẹc, xã Ba Nang, huyện Đakrông;
- Quặng sắt, phân bố chủ yếu ở Cam Lộ, ngoài ra còn có ở Hướng Hóa, Vĩnh Linh, Gio Linh, Triệu Phong và Hải Lăng;

- Khoáng sản phi kim, gồm khoáng sản làm nguyên liệu sản xuất xi măng, làm vật liệu xây dựng thông thường, sét gạch ngói cát, cuội, sỏi tập trung chủ yếu ở Vĩnh Linh, Gio Linh, Cam Lộ và Hướng Hoá;
- Cát trắng phân bố ở ven biển tại các huyện Gio Linh, Triệu Phong, Hải Lăng;
- Kaolin phân bố ở phía tây thuộc khu vực rừng đầu nguồn và rừng phòng hộ Vĩnh Linh, Hướng Hóa, Đakrông...
- Than bùn phân bố ở Gio Linh, Hải Lăng;
- Nước khoáng - nóng phân bố chủ yếu ở Đakrông, Cam Lộ và Triệu Phong;

NQ QUY HOẠCH THĂM DÒ, KHAI THÁC, SỬ DỤNG KHOÁNG SẢN TỈNH QUẢNG TRỊ ĐẾN NĂM 2020, CÓ TÍNH ĐẾN NĂM 2030

Xác định có 05 loại khoáng sản chính sau:

- Than bùn: Có 09 điểm mỏ;
- Cát sỏi xây dựng: Có 97 điểm mỏ
- Đá làm vật liệu xây dựng thông thường: Có 22 điểm mỏ
- Sét gạch ngói: Có 15 điểm mỏ
- Khoáng sản phân tán, nhỏ lẻ: Được Bộ Tài nguyên và Môi trường công bố đến nay có 3 điểm mỏ là: Mỏ vàng A Bung, mỏ sắt Làng Hồ và mỏ titan Thủy Khê;

TÌNH HÌNH CẤP PHÉP KHAI THÁC

Hiện nay, trên địa bàn tỉnh có 27 giấy phép khai thác khoáng sản đang còn hiệu lực, trong đó:

Bộ TN&MT cấp 07 giấy phép, gồm:

- + 03 giấy phép khai thác titan.
- + 01 giấy phép khai thác titan và thu hồi cát thạch anh.
- + 01 giấy phép khai thác cát trắng.
- + 02 giấy phép khai thác vàng gốc.

UBND tỉnh cấp 20 giấy phép, gồm:

- + 05 giấy phép đá làm vật liệu xây dựng.
- + 14 giấy phép khai thác cát, sỏi lòng sông.
- + 01 giấy phép khai thác titan.

2. THUẬN LỢI – KHÓ KHĂN

ĐỐI VỚI CẤP TRUNG ƯƠNG

Một số quy định chưa phù hợp:

- Nghị định số 33/2017/NĐ-CP ngày 03/4/2017 của Chính phủ chỉ quy định xử phạt vi phạm hành chính đối với hành vi khai thác khoáng sản trái phép, chưa quy định xử phạt những hành vi kinh doanh, vận chuyển, cất giữ khoáng sản trái phép; vì vậy, công tác đấu tranh, xử lý hoạt động kinh doanh, vận chuyển, cất giữ khoáng sản trái phép gặp nhiều khó khăn
- TT số 44/2017/TT-BTC ngày 12/5/2017 của BCT quy định khung tính giá thuế tài nguyên đối với một số loại khoáng sản cát, sỏi, đất làm vật liệu san lấp quá cao so với giá thị trường trên địa bàn tỉnh, gây khó khăn trong quá trình tổ chức thu thuế, thẩm định tiền cấp quyền khai thác khoáng sản đối với DN.

- Chưa có hướng dẫn việc chậm nộp tiền cấp quyền khai thác khoáng sản đối với các trường hợp doanh nghiệp chưa hoạt động do không giải phóng được mặt bằng để giao đất cho doanh nghiệp và các nguyên nhân khác quan khác, làm ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất, kinh doanh và lợi ích của DN

Đối với mỏ được trung ương cấp phép:

- Cấp phép khi chưa tham vấn ý kiến người dân - khiếu nại / có ý kiến ...
- Công tác quản lý thuế đối với doanh nghiệp khai khoáng còn nhiều bất cập, việc kê khai nộp thuế dựa vào phát sinh hóa đơn GTGT.
- Xuất khẩu thô là chủ yếu.

ĐỐI VỚI ĐỊA PHƯƠNG

Trong những năm qua, khi khai thác khoáng sản cũng có mang lại một số thuận lợi / lợi ích:

- Phục vụ nhu cầu trên địa bàn tỉnh: cát, sỏi, đá làm VLXD.
- Đáp ứng nhu cầu nguyên liệu cho các nhà máy chế biến sâu khoáng sản trên địa bàn tỉnh.
- Giải quyết một số nhu cầu việc làm cho nhân dân địa phương nơi có mỏ khoáng sản
- Các doanh nghiệp cũng đã thực hiện việc đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, nộp thuế/ phí theo quy định.

Tuy nhiên:

- Việc phối hợp giữa các bên liên quan còn chưa chặt chẽ, trách nhiệm còn chưa rõ ràng trong việc công khai minh bạch.
- Việc giám sát vẫn còn đang mang tính hình thức
- Cộng đồng còn chưa thực sự vào cuộc mặc dù bị ảnh hưởng rất nhiều.
- Doanh nghiệp khai thác khoáng sản cũng bản khoản khi có những doanh nghiệp thực hiện đúng nghĩa vụ / trách nhiệm nhưng cũng như những doanh nghiệp chưa thực hiện nghĩa vụ trách nhiệm còn chưa được công bằng (Nợ, chậm nộp thuế, phí vẫn còn diễn ra)
- Số liệu còn nhiều bất cập, chưa đồng nhất...

- Một số mỏ chưa làm tốt công tác hoàn thổ, phục hồi môi trường sau khai thác
- Số tiền ký quỹ phục hồi môi trường còn rất ít so với các hoạt động phục hồi môi trường thực
- Hiện tượng khai thác không phép vẫn còn, đặc biệt là hoạt động khai thác trái phép cát sỏi, vàng sa khoáng ở một số nơi trên các lưu vực sông, suối đã và đang gây ảnh hưởng xấu đến môi trường và sức khỏe cộng đồng nhưng chưa có biện pháp khắc phục triệt để.

3. MỘT SỐ KẾT QUẢ BAN ĐẦU

Thông qua dự án: *Thúc đẩy CKMB trong lĩnh vực khai thác khoáng sản cấp địa phương* do Oxfam tài trợ, HĐND tỉnh đã đạt được 1 số kết quả ban đầu:

- **Về chính sách:**
- Ban hành Quy chế phối hợp giữa Cơ quan Thuế và Cơ quan Tài nguyên - Môi trường trong việc luân chuyển hồ sơ, cung cấp, trao đổi thông tin để xác định nghĩa vụ tài chính về đất đai, khai thác tài nguyên, khoáng sản của các tổ chức, cá nhân trên địa bàn tỉnh Quảng Trị để thực hiện và công khai về trách nhiệm giữa các bên.
- Ngày 14 tháng 12 năm 2017, HĐND tỉnh ban hành **Nghị quyết số 27/2017/NQ-HĐND** về mức thu phí bảo vệ môi trường đối với khai thác khoáng sản trên địa bàn tỉnh Quảng Trị, **quy định mức thu phí 14 loại quặng khoáng sản kim loại, 22 loại khoáng sản không kim loại** với khung tối đa do Chính phủ quy định tại **Nghị định số 164/2016/NĐ-CP** ngày 24 tháng 12 năm 2016 của Chính phủ về phí bảo vệ môi trường đối với khai thác khoáng sản.

3. MỘT SỐ KẾT QUẢ BAN ĐẦU

Thông qua dự án: *Thúc đẩy CKMB trong lĩnh vực khai thác khoáng sản cấp địa phương* do Oxfam tài trợ, HĐND tỉnh đã đạt được 1 số kết quả ban đầu:

- **Về chính sách:**
- Để triển khai thực hiện nghị quyết HĐND tỉnh ngày 01/8/2018 UBND tỉnh ban hành **Quyết định số 1737/QĐ-UBND** quy định mức thu phí bảo vệ môi trường đối với khai thác khoáng sản trên địa bàn tỉnh **=> trong đó quy định về Phí BVMT sẽ chuyển về 100% nơi bị ảnh hưởng (huyện/ xã)**
- **Về giám sát :**
  - Tăng cường giám sát của HĐND các cấp thông qua kế hoạch định kỳ về tình hình thực hiện.
  - Thực hiện 1 số sáng kiến giám sát trên địa bàn huyện / xã (V.Linh, T.Phong)

○ Về tăng cường tiếng nói của người dân:

- Thông qua các cuộc tập huấn: Nâng cao nhận thức và trách nhiệm cộng đồng (Có nhiều doanh nghiệp bị dừng cấp phép khi không tham vấn ý kiến cộng đồng)
- Thực hiện các đối thoại :
  - + Tại Cam Thành : Huyện đã phân bổ lại toàn bộ Phí BVMT cho xã Cam Thành và Cam Tuyên
  - + Tại thôn Thượng Lâm/ Cam Thành: Phí BVMT đã được thực hiện xử lý nguồn nước cho người dân và xử lý đường xuống cấp gây ô nhiễm môi trường

4. ĐỀ XUẤT KHUYẾN NGHỊ

Mặc dù có đạt được những kết quả ban đầu nhưng còn nhiều vấn đề/ nội dung vướng mắc/ khó khăn, định hướng giai đoạn tới khuyến nghị:

- Tiếp tục thực hiện việc giám sát đối với khai thác khoáng sản, đặc biệt là của người dân và đại biểu dân cử, để hiểu rõ về quyền lợi và trách nhiệm của từng bên.
- Thúc đẩy Công khai minh bạch trong lĩnh vực khai khoáng : không chỉ dừng lại khi thực hiện khai thác mà cần thực hiện từ khâu đầu tiên: Thăm dò/ cấp phép....cho đến khâu cuối cùng để đảm bảo lợi ích cho các bên liên quan.
- Công bằng về lợi ích trong phân bổ nguồn thu với các bên: doanh nghiệp/ cộng đồng ...
- Theo dõi việc thực hiện trong công tác phối kết hợp giữa các bên để đảm bảo tính kết nối và minh bạch.

Xin trân trọng cảm ơn!